

Finansdepartementet
lisa.seger@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Snabbare bredband i hela landet - åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur SOU 2025:110

Er beteckning: Fi2025/02424

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västmanlands län (fortsättningsvis Länsstyrelsen) har tagit del av över betänkandet ”Snabbare bredband i hela landet - åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur”.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningen i stort och delar bedömningen att flera av åtgärderna kan bidra till en mer effektiv och ändamålsenlig utbyggnad av bredbandsinfrastruktur.

Länsstyrelsens synpunkter

Byanät

Länsstyrelsen anser att det är särskilt positivt att utredningen föreslår att aktörer som driver byanät ska ges samma rättigheter som operatörer enligt lagen om gemensam infrastruktur (GIA). Detta bedöms kunna stärka förutsättningarna för fortsatt bredbandsutbyggnad i områden där kommersiella aktörer saknar incitament att investera. Byanät har historiskt varit avgörande för bredbandsutbyggnaden i landsbygdsområden, särskilt under de tidiga skedena då kommersiella aktörer inte prioriterade dessa delar av länet.

Förslag om ändringar i PBL och PBF

Länsstyrelsen ser också positivt på utredningens ambition att stärka förutsättningarna för bredbandsutbyggnad och delar bedömningen att både nationell och lokal nivå behöver tydliga och ändamålsenliga

regler. För att säkerställa en rättssäker och effektiv tillämpning av bygglagstiftningen är det dock avgörande att centrala krav fortsatt återfinns i PBL och PBF.

Länsstyrelsen avstyrker därmed förslagen om att helt avskaffa bestämmelserna om bredbandsanslutning i Plan- och bygglagen (PBL) och Plan- och byggförordningen (PBF). Förslagen innebär betydande risker för att kraven förbises i praktisk tillämpning, vilket kan leda till brister i handläggning och beslut om bygglov och startbesked. Länsstyrelsen bedömer att förslaget därmed riskerar att försämra tydligheten och förutsägbarheten i byggprocessen.

Länsstyrelsen tillstyrker i stället den alternativa lösning som presenteras i betänkandet, där kraven behålls i PBL och PBF men kompletteras med information om att motsvarande regler även återfinns i EU-lagstiftning. Denna modell säkerställer att kraven fortsatt är lättillgängliga för de aktörer som arbetar med PBL dagligen, samtidigt som den uppfyller behovet av harmonisering med EU-rätten. Ett alternativ är att Boverket ges i uppdrag att utreda hur artikel 10 i förordning (EU) 2024/1309 kan införlivas i PBL och PBF på ett rättssäkert och systematiskt sätt.

Kulturmiljölagen

Länsstyrelsen bedömer att utredningens förslag i betydande utsträckning kommer att påverka handläggningen av ärenden enligt kulturmiljölagens bestämmelser, särskilt de som rör fornlämningar. Även om byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen kan beröras är det främst fornlämningsärenden som aktualiseras vid utbyggnad av digital infrastruktur.

Länsstyrelsen välkomnar förslaget att tillståndsmyndigheten ska kunna förlänga tidsfristerna om vissa kriterier är uppfyllda. Detta är nödvändigt för att hantera komplexa ärenden, särskilt de som kräver arkeologiska insatser under begränsade delar av året och flera separata beslut. Halva året gör det mycket svårt att genomföra de arkeologiska åtgärder som krävs och resultaten kan medföra beslut med nya åtgärden. Det framgår inte i utredningen om beslut om förlängning ska vara överklagbart. Detta behöver klargöras för att säkerställa rättssäkerhet och förutsebarhet för både sökande och myndigheter.

Det är positivt att utredningen föreslår att tyst medgivande inte ska tillämpas. Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att tyst medgivande inte ska tillämpas inom kulturmiljölagens område.

Den centrala informationspunktens roll

Utredningen föreslår att Post- och telestyrelsen (PTS) ska fungera som central informationspunkt och kunna ta emot ansökningar samt kommunicera ärendestatus.

För att säkerställa rättssäkerhet och effektiv handläggning bör ankomstdatum vara den dag då tillståndsmyndigheten – i detta fall Länsstyrelsen – mottar ansökan. Detta är i linje med etablerad förvaltningsrättslig praxis och minskar risken för oklarheter eller tidsförluster i ärendeflödet. Länsstyrelsen kommer att behöva prioritera ärenden som berörs av tidsfrister vilket kan komma att även påverka handläggningstiderna för andra ärenden och verksamheter, så som yttranden till prövningsmyndigheter och handläggning av tillsynsärenden.

Länsstyrelsen noterar också att det finns förslag på fler informationspunkter/kontaktpunkter inom skilda områden. Det är därför angeläget att etableringen av dessa samordnas så att en helhetssyn möjliggörs.

Mätning och uppföljning av handläggningstider

Utredningens förslag innebär sannolikt behov av utveckling och finansiering av Länsstyrelsens handläggningssystem för att möjliggöra transparent och effektiv uppföljning av handläggningstider från det att ett ärende bedöms komplett.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Acko Ankarberg Johansson med enhetschef Anna Onsten-Molander som föredragande.